

รายงานสถานการณ์โรคหัด หัดเยอรมัน และหัดเยอรมันแต่กำเนิด

วันที่ 1 มกราคม – 30 กันยายน พ.ศ. 2567

(ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567)

โรคหัด

สถานการณ์โรคหัดของประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2561 – 2567 พบว่า ในช่วงกลางปี 2561 – 2562 พบจำนวนผู้ป่วยไข่ออกผื่นหรือสงสัยโรคหัดเพิ่มขึ้น และเริ่มลดลงในปี 2563 - 2566 ซึ่งเป็นปีที่มีการระบาดของเชื้อโคโรนา 2019 และเริ่มมีผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้นอีกครั้งในปี 2567 (รูปที่ 1) จากการเฝ้าระวังผู้ป่วยไข่ออกผื่น/สงสัยโรคหัด โดยใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลการกำจัดโรคหัด ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 30 กันยายน 2567 มีรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นหรือสงสัยหัด หัดเยอรมัน รวมทั้งสิ้น 6,222 ราย พบผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ 3,255 ราย และมีประวัติเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา 406 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 5.54 ต่อแสนประชากร มีรายงานผู้เสียชีวิต 6 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตายน้อยละ 0.1 อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง คือ 1 : 1 พบผู้ป่วยสัญชาติไทย ร้อยละ 99.43 สัญชาติเมียนมา ร้อยละ 0.46 สัญชาติเวียดนาม ร้อยละ 0.05 สัญชาติมาเลเซีย ร้อยละ 0.03 และสัญชาติรัสเซีย ร้อยละ 0.03 อายุระหว่าง แรกเกิด – 52 ปี (มัธยฐาน 4 ปี 2 เดือน) พบอัตราป่วยในกลุ่มอายุต่ำกว่า 1 ปี มากที่สุด 82.26 ต่อแสนประชากร รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 1 – 4 ปี (81.59) กลุ่มอายุ 5 – 9 ปี (26.62) กลุ่มอายุ 10 - 14 ปี (7.41) กลุ่มอายุ 15 – 19 ปี (1.98) กลุ่มอายุ 20 – 29 ปี (1.45) กลุ่มอายุ 30 – 39 ปี (1.12) และกลุ่มอายุ 40 ปีขึ้นไป (0.08) ตามลำดับ พบรายงานผู้ป่วยยืนยันหัด 23 จังหวัด โดยจังหวัดที่มีอัตราป่วยต่อแสนประชากรสูงสุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ จังหวัดยะลา (199.96) จังหวัดปัตตานี (180.37) จังหวัดนราธิวาส (115.41) จังหวัดสงขลา (16.35) และจังหวัดแม่ฮ่องสอน (6.64) ตามลำดับ (รูปที่ 2) จากรายงานการสอบสวนโรคของผู้ป่วยยืนยันและมีประวัติเชื่อมโยงทางระบาดวิทยาทั้งสิ้น 3,661 ราย พบว่าผู้ป่วยไม่มีประวัติการได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดมาก่อน ร้อยละ 71.41 ไม่ทราบ ไม่แน่ใจว่าเคยได้รับวัคซีนมาก่อน ร้อยละ 21.60 มีประวัติการได้รับวัคซีน 1 เข็ม ร้อยละ 3.26 มีประวัติการได้รับวัคซีน 2 เข็ม ร้อยละ 2.4 และพบการรายงานผู้ป่วยกลุ่มก้อนโรคหัดในสถานที่เดียวกัน รวมทั้งสิ้น 251 เหตุการณ์ ในจำนวน 167 เหตุการณ์ จำแนกเป็น โรงเรียน 164 เหตุการณ์ โรงพยาบาล 1 เหตุการณ์ งานแสดงดนตรี 1 เหตุการณ์ และโรงงาน 1 เหตุการณ์ นอกจากนี้พบผู้ป่วยมากกว่า 2 รายในหมู่บ้านเดียวกันจำนวน 84 เหตุการณ์ โดยพบการระบาดมากที่สุดในจังหวัดปัตตานี (ร้อยละ 47.80) จากการติดตามสถานการณ์การระบาดพบว่าแนวโน้มการรายงานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และพบการระบาดเป็นกลุ่มก้อนนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ เช่น จังหวัดแม่ฮ่องสอน ภูเก็ต ระยอง ระนอง และสุราษฎร์ธานี

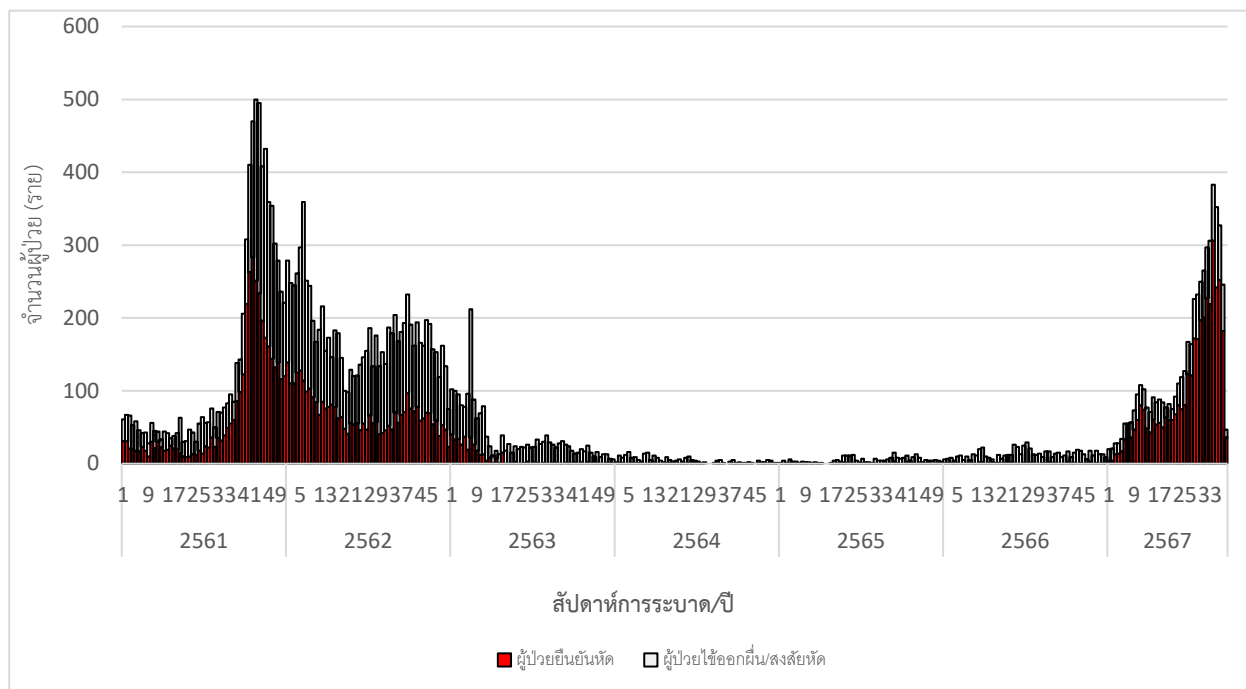
กองระบาดวิทยา Division of Epidemiology

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

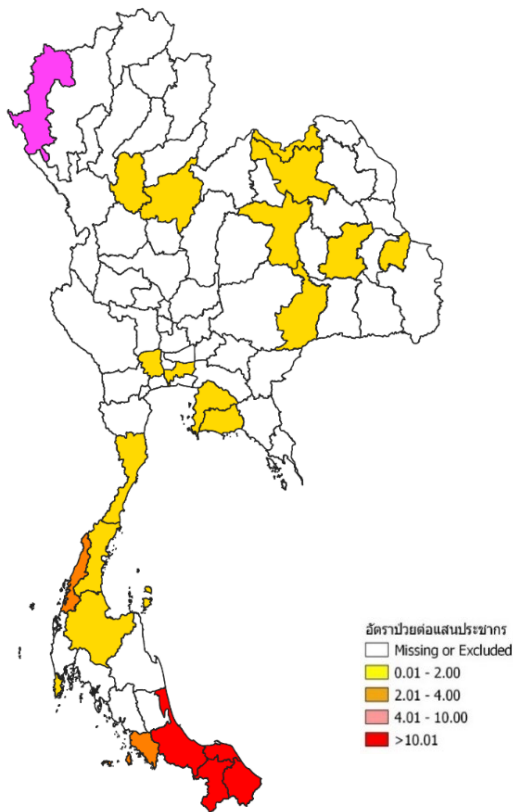
Department of Disease Control, Ministry of Public Health

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 พบผู้ป่วยหัดเสียชีวิต 6 ราย เป็นเพศหญิง 3 ราย เพศชาย 3 ราย อายุระหว่าง 1 เดือน – 43 ปี (มัธยฐาน 8 ปี 7 เดือน) เป็นเด็กอายุต่ำกว่าวัยได้รับวัคซีนคือ 9 เดือน 1 ราย ผู้เสียชีวิตอาศัยอยู่ในจังหวัดยะลา 3 ราย ปัตตานี 1 ราย สงขลา 1 ราย และสุราษฎร์ธานี 1 ราย ผลการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ Measles IgM : Positive 5 ราย และมีผู้ป่วย 1 ราย ที่มีอาการเข้าได้กับโรคหัดและมีประวัติสัมผัสกับผู้ป่วยยืนยันหัด แต่ไม่ได้เก็บตัวอย่างส่งตรวจ จากการติดตามประวัติวัคซีนป้องกันโรคหัดพบว่าผู้เสียชีวิต 3 รายไม่เคยได้รับวัคซีน และ 2 ราย ไม่ทราบหรือไม่แน่ใจประวัติการได้รับวัคซีน และผู้เสียชีวิต 1 ราย ได้รับวัคซีน 1 เข็ม

รูปที่ 1. กราฟแสดงจำนวนผู้ป่วยไข้ออกผื่นหรือสงสัยหัด จำแนกตามผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ และวันเริ่มป่วยตามสัปดาห์การระบาดประเทศไทย (วันที่ 1 มกราคม 2561 – 30 กันยายน 2567)

รูปที่ 2. อัตราป่วยผู้ป่วยยืนยันโรคหัด และผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยาสะสมรายจังหวัด
(วันที่ 1 มกราคม – 30 กันยายน 2567; N=3,661)

จังหวัด	จำนวนผู้ป่วยยืนยันหัด และผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา (อัตราป่วยต่อแสนประชากร) 5 อันดับแรก
ยะลา	1,088 (199.96)
ปัตตานี	1,319 (180.37)
นราธิวาส	937 (115.41)
สงขลา	234 (16.35)
แม่ฮ่องสอน	19 (6.64)

จากการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์การระบาดใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสงขลา ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 30 กันยายน 2567 พบผู้ป่วยไข่ออกผื่นหรือสงสัยหัด จำนวน 5,464 ราย พบผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ 3,200 ราย และมีประวัติเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา 377 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 169.83 ต่อแสนประชากร มีรายงานผู้เสียชีวิต 5 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตาย ร้อยละ 0.1 อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง คือ 1 : 1.06 พบผู้ป่วยสัญชาติไทย ร้อยละ 99.69 สัญชาติพม่า ร้อยละ 0.22 สัญชาติเวียดนาม ร้อยละ 0.06 และสัญชาติมาเลเซีย ร้อยละ 0.03 อายุระหว่าง แรกเกิด – 51 ปี (มัธยฐาน 4 ปี 2 เดือน) พบอัตราป่วยในกลุ่มอายุ 1 – 4 ปี มากที่สุด 80.76 ต่อแสนประชากร รองลงมาคือ กลุ่มอายุต่ำกว่า 1 ปี (77.60) กลุ่มอายุ 5 - 9 ปี (26.23) กลุ่มอายุ 10 - 14 ปี (7.04) กลุ่มอายุ 15 - 19 ปี (1.81) กลุ่มอายุ 20 - 29 ปี (1.32) กลุ่มอายุ 30 - 39 ปี (1.01) และกลุ่มอายุ 40 ปีขึ้นไป (0.06) ตามลำดับ มีรายงานผู้ป่วยกลุ่มก้อนโรคหัด จำนวน 245 เหตุการณ์ จำนวนผู้ป่วยระหว่าง 2 – 36 ราย (มัธยฐาน 4 รายต่อการระบาด) เป็นการรายงานการระบาด ในโรงเรียน 161 เหตุการณ์ หมู่บ้าน 84 เหตุการณ์

โรคหัดเยอรมัน

สถานการณ์โรคหัดเยอรมัน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 30 กันยายน 2567 มีรายงานผู้ป่วยยืนยัน หัดเยอรมันทางห้องปฏิบัติการ 20 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 0.03 ต่อแสนประชากร ไม่มีรายงานผู้เสียชีวิต อัตราส่วน เพศชายต่อเพศหญิง คือ 1.86 : 1 ผู้ป่วยทุกรายมีสัญชาติไทย อายุระหว่าง แรกเกิด – 49 ปี (มัธยฐาน 11 เดือน) พบผู้ป่วยในกลุ่มอายุต่ำกว่า 1 ปี มากที่สุด อัตราป่วย 2.54 ต่อแสนประชากร รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 1 - 4 ปี (0.23) กลุ่มอายุ 10 - 14 ปี (0.03) และกลุ่มอายุ 40 ปีขึ้นไป (0.003) พบรายงานผู้ป่วยยืนยันหัดเยอรมันใน 11 จังหวัด โดยมีอัตราป่วยต่อแสนประชากรสูงที่สุด 5 อันดับ ได้แก่จังหวัดยะลา (1.09) จังหวัดยโสธร (0.38) จังหวัด นครราชสีมา (0.37) จังหวัดปัตตานี (0.27) และจังหวัดกระบี่ (0.21) จากการสอบสวนโรคพบว่าผู้ป่วยไม่เคยและไม่ทราบหรือไม่แน่ใจว่าเคยได้รับการฉีดวัคซีนมาก่อน ร้อยละ 31.58 จากการสอบสวนโรคไม่มีรายงานการระบาด เป็นกลุ่มก้อน

โรคหัดเยอรมันแต่กำเนิด

เป็นหนึ่งในโรคที่ต้องเฝ้าระวัง โดยกำหนดให้มีการรายงานในระบบเฝ้าระวังโรคหัด หัดเยอรมัน หัดเยอรมันแต่กำเนิด (Measles Database Online: ME) และรหัส 93 ของระบบรายงาน D506 รวมทั้งการเฝ้าระวัง เฉพาะพื้นที่ (Sentinel surveillance) ในผู้ป่วยเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปีที่อาการเข้าได้กับผู้ป่วยสงสัย หัดเยอรมันใน 17 จังหวัด สำหรับข้อมูลจากการเฝ้าระวัง ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 30 กันยายน 2567 กองระบาดวิทยา ได้รับรายงานผู้ป่วยสงสัยโรคหัดเยอรมันแต่กำเนิดสะสม จำนวน 11 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 0.21 ต่อประชากรเด็กเกิดมีชีพ ไม่พบรายงานผู้เสียชีวิต อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 5.5 : 1 อายุระหว่าง 1 วัน ถึง 10 เดือน มีการเก็บตัวอย่างเลือดจากผู้ป่วยส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการทั้งสิ้น 8 ราย อยู่ระหว่างติดตามข้อมูล 3 ราย สำหรับผู้ป่วยที่มีการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการพบว่ามีผู้ป่วยที่มีอาการเข้าได้ตามเกณฑ์ทางคลินิกและมีผล ตรวจยืนยัน (Laboratory confirmed CRS) 1 ราย และผู้ป่วยที่ไม่มีอาการตามเกณฑ์ทางคลินิกแต่มีผลตรวจ ยืนยัน (Congenital rubella infection) 1 ราย

การดำเนินงานตามเกณฑ์ความสำเร็จของการเฝ้าระวังโรคหัด หัดเยอรมัน เพื่อการกำจัดโรคตามเกณฑ์ขององค์การอนามัยโลก

องค์การอนามัยโลกได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเฝ้าระวังโรคสู่เป้าหมายการกำจัดโรค ดังตารางที่ 1 ประเทศไทยมีอัตราการรายงาน (Non-measles non-rubella rate) 2.20 ต่อแสนประชากร โดยมี 16 จังหวัดที่ผ่านเกณฑ์การรายงานผู้ป่วยไข้ออกผื่น ที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน (Non-measles non-rubella rate) ไม่น้อยกว่า 2 ต่อแสนประชากรต่อจังหวัด ดังแสดงในตารางที่ 2.

โดยเกณฑ์ที่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย มากกว่าร้อยละ 80 คือ การสอบสวนโรคเฉพาะรายภายใน 48 ชั่วโมงหลังพบผู้ป่วย สัดส่วนของผู้ป่วยสงสัยหัด หัดเยอรมันได้รับการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และสัดส่วนของตัวอย่างส่งตรวจที่ห้องปฏิบัติการได้รับภายใน 5 วัน หลังการเก็บตัวอย่าง ส่วนเกณฑ์ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย ได้แก่ อัตราการรายงานผู้ป่วยไข้ออกผื่นที่ ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน, สัดส่วนจังหวัดที่รายงานผู้ป่วยไข้ออกผื่น ที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ไม่น้อยกว่า 2 รายต่อแสนประชากรต่อปี และสัดส่วนของการส่งตัวอย่างเพื่อยืนยันสายพันธุ์ต่อโรคค ในการระบาดที่ห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ช่วยตรวจจับการระบาดได้อย่างรวดเร็ว เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการกำจัดโรค

ตารางที่ 1 ร้อยละผลการดำเนินการตามเกณฑ์ความสำเร็จของการเฝ้าระวังโรคและเป้าหมายของการกำจัดโรคหัด หัดเยอรมัน ตามแนวทางขององค์การอนามัยโลก ปี พ.ศ. 2562 – 30 กันยายน 2567

สถานการณ์การเฝ้าระวังฯ		ปี พ.ศ.						
		2562	2563	2564	2565	2566	2567	
อัตราผู้ป่วยยืนยันหัด หัดเยอรมัน และผู้ที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยาต่อแสนประชากร		6.63	0.67	0.012	0.03	0.03	0.63	
จำนวนผู้เสียชีวิต (อัตราตายต่อแสนประชากร)		25 (0.03)	0	0	0	0	6 (0.01)	
เกณฑ์การเฝ้าระวัง		เป้าหมาย	2562	2563	2564	2565	2566	2567
อัตราการรายงานผู้ป่วยไข้ออกผื่น ที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ไม่น้อยกว่า 2 รายต่อแสนประชากรต่อปี		≥2/100,000	5.58	1.43	0.26	0.28	0.91	2.20
สัดส่วนจังหวัดที่รายงานผู้ป่วยไข้ออกผื่น ที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ไม่น้อยกว่า 2 รายต่อแสนประชากรต่อปี (เป้าหมาย >80%)		≥80%	50.65	20.78	0.00	2.60	14.29	20.77

เกณฑ์การเฝ้าระวัง	เป้าหมาย	2562	2563	2564	2565	2566	2567
สอบสวนโรคเฉพาะรายในผู้ป่วยไข่ออกผื่นหรือผู้ป่วยสงสัยโรคหัดหรือหัดเยอรมัน ภายใน 48 ชั่วโมงหลังจากพบผู้ป่วย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของผู้ป่วย	≥80%	94.48	98.01	93.80	97.99	98.08	97.32
สัดส่วนของผู้ป่วยสงสัยหัด หัดเยอรมันได้รับการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ (เป้าหมาย >80%)	≥80%	95.62	95.41	56.00	99.53	86.85	78.12
สัดส่วนของการส่งตัวอย่างเพื่อยืนยันสายพันธุ์ก่อโรค ในการระบาดที่ห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ (เป้าหมาย >80%)	≥80%	17.97	16.13	No outbreak	No outbreak	100 (1/1)	22.70
สัดส่วนของตัวอย่างสิ่งส่งตรวจที่ห้องปฏิบัติการได้รับภายใน 5 วัน หลังการเก็บตัวอย่าง (เป้าหมาย >80%)	≥80%	71.72	88.46	63.40	75.81	77.40	73.29

ตารางที่ 2 การรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน จำแนกรายจังหวัด ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม

- 30 กันยายน 2567

เขต	จังหวัด	จำนวนคาดการณ์ รายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน (ราย/ปี)	จำนวนผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ รายงานทั้งหมด (ราย)	จำนวนผู้ป่วย ไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ที่รายงาน (ราย)	อัตราการรายงาน ผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน (≥2 / 100,000 ประชากร แสนคนต่อปี)	ความครอบคลุม วัคซีน MMR1*	ความครอบคลุม วัคซีน MMR2*
1	แม่ฮ่องสอน	6	32	13	4.53	95.99	95.66
1	ลำปาง	14	12	12	1.68	90.75	89.63
1	ลำพูน	8	7	5	1.25	93.93	91.75
1	พะเยา	9	5	5	1.09	89.9	85.8
1	แพร่	9	5	4	0.93	88.91	87.76
1	เชียงราย	26	8	8	0.62	73.17	79.64
1	เชียงใหม่	36	7	6	0.33	86.89	90.2
1	น่าน	9	1	1	0.21	76.62	82

กองระบาดวิทยา Division of Epidemiology

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

Department of Disease Control, Ministry of Public Health

เขต	จังหวัด	จำนวนคาดการณ์ รายงานผู้ป่วยไข้ ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน (ราย/ปี)	จำนวนผู้ป่วยไข้ ออกผื่นที่ รายงานทั้งหมด (ราย)	จำนวนผู้ป่วย ไข้ออกผื่นที่ ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ที่รายงาน (ราย)	อัตราการรายงาน ผู้ป่วยไข้ออกผื่นที่ไม่ใช่ หัด หัดเยอรมัน (≥ 2 / 100,000 ประชากร แสนคนต่อปี)	ความ ครอบคลุม วัคซีน MMR1*	ความ ครอบคลุม วัคซีน MMR2*
2	สุโขทัย	12	19	17	2.93	93.83	95.65
2	พิษณุโลก	17	9	8	0.95	90.67	91.19
2	ตาก	14	7	6	0.87	92.71	94.13
2	เพชรบูรณ์	19	8	8	0.82	91.13	92.25
2	อุดรดิตถ์	9	5	3	0.68	93.67	93.41
3	อุทัยธานี	6	3	3	0.93	99.09	98.93
3	พิจิตร	10	5	4	0.76	92.69	94.09
3	ชัยนาท	6	1	1	0.32	96.22	98.48
3	นครสวรรค์	21	3	3	0.29	90.55	92.42
3	กำแพงเพชร	14	1	1	0.14	91.47	92.72
4	นนทบุรี	26	17	17	1.31	84.35	79.4
4	ลพบุรี	15	9	8	1.09	94.76	95.29
4	สิงห์บุรี	4	1	1	0.49	96.58	92.5
4	สระบุรี	13	4	3	0.47	83.54	81.32
4	อ่างทอง	5	2	1	0.37	94.59	95.55
4	ปทุมธานี	24	3	3	0.25	83.47	79.67
4	พระนครศรีอยุธยา	16	2	2	0.24	95.48	95.41
4	นครนายก	5	0	0	0.00	84.59	84.04
5	นครปฐม	18	29	27	2.92	94.89	90.9
5	เพชรบุรี	10	4	4	0.83	91	93.04
5	ประจวบคีรีขันธ์	11	5	4	0.72	91.32	91.15
5	ราชบุรี	17	2	2	0.23	92.83	87.87
5	สมุทรสาคร	12	1	1	0.17	84.17	82.32
5	สุพรรณบุรี	17	1	1	0.12	87.3	89.19
5	กาญจนบุรี	18	1	1	0.11	78.53	74.44
5	สมุทรสงคราม	4	0	0	0.00	90.35	87.37

กองระบาดวิทยา Division of Epidemiology

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

Department of Disease Control, Ministry of Public Health

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

เขต	จังหวัด	จำนวนคาดการณ์ รายงานผู้ป่วยไข้ ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน (ราย/ปี)	จำนวนผู้ป่วยไข้ ออกผื่นที่ รายงานทั้งหมด (ราย)	จำนวนผู้ป่วย ไข่ออกผื่นที่ ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ที่รายงาน (ราย)	อัตราการรายงาน ผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่ หัด หัดเยอรมัน ($\geq 2 /$ 100,000 ประชากร แสนคนต่อปี)	ความ ครอบคลุม วัคซีน MMR1*	ความ ครอบคลุม วัคซีน MMR2*
6	ระยอง	15	31	18	2.35	85.79	85.87
6	จันทบุรี	11	10	10	1.86	94.26	93.8
6	ชลบุรี	32	23	22	1.37	86.39	85.38
6	สระแก้ว	11	5	5	0.89	93.76	93.52
6	ฉะเชิงเทรา	15	7	5	0.69	97.45	98.88
6	ปราจีนบุรี	10	2	2	0.40	86.8	86.39
6	สมุทรปราการ	27	2	2	0.15	95.58	95.07
6	ตราด	5	0	0	0.00	97.51	97.13
7	ร้อยเอ็ด	26	18	15	1.16	79.22	81.87
7	ขอนแก่น	36	4	3	0.17	86.95	85.31
7	มหาสารคาม	19	1	1	0.11	93.96	92.33
7	กาฬสินธุ์	19	0	0	0.00	93.88	94.68
8	อุดรธานี	31	66	59	3.78	96.95	97.54
8	สกลนคร	23	30	29	2.54	85.98	81.79
8	หนองคาย	10	13	12	2.33	84.63	83.66
8	นครพนม	14	7	6	0.84	83.25	85.91
8	บึงกาฬ	8	3	3	0.71	92.95	93.48
8	หนองบัวลำภู	10	2	2	0.39	72.95	79.61
8	เลย	13	2	1	0.16	96.4	98.16
9	สุรินทร์	27	22	22	1.61	92.13	92.03
9	บุรีรัมย์	32	21	19	1.21	95.22	95.74
9	ชัยภูมิ	22	10	9	0.81	85.99	88.37
9	นครราชสีมา	53	14	13	0.49	92.54	94.63
10	อำนาจเจริญ	7	9	9	2.40	90.82	87.38
10	ยโสธร	11	13	9	1.70	93.06	89.45
10	อุบลราชธานี	37	29	28	1.50	92.95	86.28
10	มุกดาหาร	7	1	1	0.28	81.93	77.08
10	ศรีสะเกษ	29	1	1	0.07	89.17	85.96

เขต	จังหวัด	จำนวนคาดการณ์ รายงานผู้ป่วยไข้ ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน (ราย/ปี)	จำนวนผู้ป่วยไข้ ออกผื่นที่ รายงานทั้งหมด (ราย)	จำนวนผู้ป่วย ไข่ออกผื่นที่ ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ที่รายงาน (ราย)	อัตราการรายงาน ผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่ หัด หัดเยอรมัน ($\geq 2 /$ 100,000 ประชากร แสนคนต่อปี)	ความ ครอบคลุม วัคซีน MMR1*	ความ ครอบคลุม วัคซีน MMR2*
11	ภูเก็ต	8	24	16	3.80	71.38	67.68
11	สุราษฎร์ธานี	21	47	34	3.16	85.93	82.1
11	นครศรีธรรมราช	31	49	48	3.11	83.41	76.61
11	ระนอง	4	14	6	3.10	95.75	97.64
11	ชุมพร	10	7	6	1.18	90.82	88.07
11	กระบี่	10	5	4	0.83	94.61	95.93
11	พังงา	5	2	2	0.75	91.93	93.69
12	ยะลา	11	1533	305	55.66	66.83	68.16
12	ปัตตานี	15	2172	252	34.28	53.79	40.76
12	นราธิวาส	16	1402	177	21.67	59.52	53.93
12	สงขลา	29	367	104	7.27	85.56	86.25
12	สตูล	7	12	5	1.54	91.77	91.09
12	ตรัง	13	8	6	0.94	93.65	93.9
12	พัทลุง	10	2	2	0.38	97.56	98.68
13	กรุงเทพมหานคร	110	12	6	0.11	0	0

* ที่มา : ระบบคลังข้อมูลสุขภาพ Health Data Center (HDC) <https://hdcservice.moph.go.th/>

สรุปและข้อเสนอแนะ

ปัจจุบันพบการระบาดของเป็นกลุ่มก้อนของผู้ป่วยโรคหัดในพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนในภาคใต้ของประเทศไทย และเริ่มมีการรายงานเป็นกลุ่มก้อนในบางจังหวัด โดยแนวโน้มผู้ป่วยเพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์จนถึงปัจจุบัน โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.90 ไม่เคยได้รับวัคซีนหรือไม่ทราบประวัติวัคซีน เพื่อป้องกันและควบคุมการระบาด ควรมีการดำเนินการ ดังนี้

1. สำหรับประชาชน

•กรณีที่ไม่มีอาการป่วย : รักษาสุขอนามัยส่วนบุคคล สวมใส่หน้ากากอนามัยเมื่ออยู่ในที่ที่คนหนาแน่น หลีกเลี่ยงการสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วยที่มีไข่ออกผื่น และควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคหัด สำหรับเด็กควรได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัด 2 เข็มที่อายุ 9 เดือน และ 1 ปีครึ่ง หากเด็กยังไม่เคยได้รับวัคซีนเลยไม่ว่าจะอายุใด ๆ ก็ตาม ควรเข้ารับวัคซีนที่สถานพยาบาลใกล้บ้าน

•กรณีที่มีอาการป่วย : หากมีอาการไอออกผื่น ควรรีบไปพบแพทย์ทันทีเพื่อตรวจประเมินโดยแพทย์หรือบุคลากรทางการแพทย์ และในช่วงที่มีอาการควรสวมหน้ากากอนามัย หลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดกับผู้อื่น และหากได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคหัด ให้หยุดงาน หยุดเรียน หลีกเลี่ยงไปในพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่นหลังจากผื่นขึ้น อย่างน้อย 4 วัน เพื่อลดการแพร่กระจายของโรค

2. สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

•ให้หน่วยงานสาธารณสุขระดับพื้นที่เพิ่มความเข้มข้นของการเฝ้าระวังโรคตามมาตรฐานที่องค์การอนามัยโลกกำหนด และติดตามสถานการณ์โรคอย่างใกล้ชิด ควรสำรวจความครอบคลุมของวัคซีนในพื้นที่ และควรเพิ่มความครอบคลุมของวัคซีนในกลุ่มเป้าหมายให้ได้อย่างน้อยร้อยละ 95 เพื่อป้องกันการระบาดของโรคในชุมชน

•กรณีพบผู้ป่วยใช้ร่วมกับผื่นชนิด Maculopapular Rash หรือสงสัยหัด ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการสอบสวนโรค และเก็บตัวอย่างเลือดส่งตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ ภายใน 48 ชั่วโมง รวมทั้งรายงานผู้ป่วยโรคหัด ผ่านฐานข้อมูลโครงการกำจัดโรคหัด (Measle Elimination Online) (<https://appsdoe.moph.go.th/measles>) และทำการค้นหาผู้สัมผัสใกล้ชิดที่มีความเสี่ยงสูงเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อต่อไป

ผู้สรุปรายงาน : ฉัตรมงคล สัมแป้น, ภูมิภัทร ยอดชมภู, ปณิตา คุ่มผล , ปรางณพิชญ์ วิหารทอง, ภาวินี ด้วงเงิน

กองระบาดวิทยา